

Soru: Kendisine lanet ya da beddua edilen bir şeyayı kullanmak caiz midir?

Fetva

Lanet, lugal itibariyle Allah Teâla'ya nispet edildiğinde kulunu hayırlarından uzak kılması manasında, kula nispet edildiğinde ise birine hakaret veya sebbetme manasında kullanılır.¹ Allah Rasûlü ﷺ “Müslümana lanet etmek onu öldürmek gibidir.”² buyurarak Müslümana lanet etmeyi yasaklamış, “Mümin kötü konuşan, lanet eden, müstehcen ve açık saçık konuşan biri değildir.”³ buyurarak da lanet etmenin bir müminin vasfı olmadığını haber vermiştir. Allah Rasûlü ﷺ bir seferde kafiide bulunan bir kadının devesine kızdığından dolayı ona lanet okuduğunu işitince “O devenin üstündeki eşyaları alıp deveyi bırakın. Çünkü o lanetlidir.”⁴ buyurmuştur. Başka bir rivayette ise “Üzerinde lanet olan bir deve bizimle birlikte bulunmasın.”⁵ buyurmuştur. Fukaha bu hadise binaen bir hayvana lanet etmenin de caiz olmadığını söylemektedir.⁶ Buna göre bir müminin insana ve insan dışındaki canlılara da lanet okuması yasaklanmıştır. Ancak son zikredilen hadisten o devenin bir daha kullanılmasının, kurban edilmesinin ya da satılmasının da caiz olmadığı anlaşılmamalıdır. Zira Allah Rasûlü ﷺ sadece devenin kendisiyle birlikte yolculuk etmesine karşı çıkmıştır. Devenin sahibinin ondan istifade edebilmesi, onu satabilmesi gibi hükümlerde bir değişiklik söz konusu değildir.⁷ Allah Rasûlü'nün ﷺ deveye dair zikredilen ifadeleri kullanması, esasında devenin kendisiyle alakalı değil, lanet eden kadına bir sitem ve cezadır.⁸ Zira devenin lanetlenmesi kadının ondan istifade edememesi manasında olursa deve değil, bilakis kadının kendisi zarar görmüş olur.⁹ Buna göre Allah Rasûlü'nün ﷺ bu sözden maksadı daha önce lanet okumaktan men etmesine rağmen bu emre uymayıp lanet eden kadını devesinden ayırarak ona bir ceza vermektir.¹⁰ Ayrıca deve mükellef bir canlı olmadığından laneti kabil değildir. Zira deve mükellef olmayıp fiillerini bir iradeyle ortaya koymadığından lanet onun için bir hüküm ifade etmez.¹¹ Başka bir hadiste zikredildiği üzere hak

¹ Muhammed Mürteza b. Muhammed el-Hüseyni ez-Zebidi, *Tâcu'l-arûs min cevâhiri'l-kâmus* (Kuveyt: Müessesetü'l-Kuveyt, 2001), “la'n”, 36/118.

² Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail el-Buhârî, *el-Câmi'u's-şâhih* (Beyrut: er-Risâletü'l-Âlemiyye, 1432), “Eymân ve'n-Nuzûr”, 7. “وَلَعْنُ الْمُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ”

³ Ebû İsmâ Muhammed b. İsmâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî, *el-Câmi'u's-şâhih* (Beyrut: el-Mektebetü'l-Asriyye, 2008), “Birr ve Sıla”, 48. “لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالطَّعَانِ وَلَا اللَّعَانِ وَلَا الْفَاحِشِ وَلَا الْبِذِيِّ”

⁴ Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim, *el-Câmi'u's-şâhih* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2009), “Birr ve Sıla”, 80. “خُدُّوا مَا عَلَيْهَا وَدَعُوهَا فَإِنَّهَا مَنْعُونَةٌ”

⁵ Müslim, *el-Câmi'u's-şâhih*, “Birr ve Sıla”, 82. “لَا تُصَاحِبُنَا نَاقَةً عَلَيْهَا لَعْنَةٌ”

⁶ Mansûr b. Yûnus b. Salâhiddîn el-Buhûtî, *Keşşâfü'l-kınâ' 'ani'l-İknâ'*. (Riyad: Mektebetü'n-Nasri'l-Hadîse, 1968), 5/494.

⁷ Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî, *el-Minhâc fî şerhi Şâhihi Müslim b. el-Haccâc* (Beyrut: Dâru İhyai't-Turâsi'l-Arabi, 1392), 16/147.

⁸ Muhammed el-Emîn b. Abdullah el-Hereri, *el-Kevkebü'l-vehhac şerhu sahîh'i-Müslim b. el-Haccâc* (Dâru'l-Minhac, 2009), 24/385.

⁹ Ebû'l-Abbâs Ziyâüddîn Ahmed b. Ömer b. İbrâhîm el-Ensârî el-Kurtubî, *el-Müfhim şerhu Şâhihi Müslim* (Dimeşk: Dâru İbn-i Kesir, 1996), 6/581.

¹⁰ el-Hereri, *el-Kevkebü'l-vehhac şerhu sahîh'i-Müslim b. el-Haccâc*, 24/385.

¹¹ el-Kurtubî, *el-Müfhim şerhu Şâhihi Müslim*, 6/580.

etmeyen birine lanet okumak, o lanetin kişiye geri dönmesine sebep olduğundan dolayı¹² da kadın bu sitemi haketmiştir.¹³

Zikredilen esaslara göre bir Müslümanın ne bir Müslümana ne de başka bir canlı ya da eşyaya yönelik lanet lafızlarını kullanması caiz değildir. Ancak bir canlı veya eşyaya lanet okunması bunlardan istifade edilmesine mani değildir. Lanet okuyan kişinin tevbesi ise kullandığı lanet ifadeleri için Allah Teâla'ya istiğfar etmesiyle gerçekleşir.

¹² Süleymân b. el-Eş'as b. İshâk es-Sicistânî el-Ezdî Ebû Dâvûd, *Sünen-i Ebî Dâvûd* (Beyrut: Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1996), "Edeb", 45. "إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا لَعَنَ شَيْئًا صَعِدَتِ اللَّعْنَةُ إِلَى السَّمَاءِ فَتُغْلَقُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ دُونَهَا ثُمَّ تَهْبِطُ إِلَى الْأَرْضِ فَتُغْلَقُ أَبْوَابُهَا دُونَهَا ثُمَّ تَأْخُذُ بِيَمِينِهَا وَشِمَالِهَا فَيَذَا لَمْ تَجِدْ مَسَاعًا رَجَعَتْ إِلَى الذِّى لَعَنَ فَإِنْ كَانَ لِذَلِكَ أَهْلًا وَإِلَّا رَجَعَتْ إِلَى قَائِلِهَا"

¹³ Halîl b. Ahmed b. Mecîd Sehârenpûrî, *Bezlü'l-mechûd fi halli Ebî Dâvûd* (Hindistan: Merkezu's-Şeyh Ebi'l-Hasen en-Nedvî, 2006), 9/136-37.